

1. Indledning

I forbindelse med vedtagelsen af udmøntningsplanen for Faglighed for Alle (FFA) i Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) d. 15. november 2006 blev det besluttet, at der skal gennemføres en midtvejsevaluering af FFA. Midtvejsevalueringen skal tage udgangspunkt i nulpunktsanalysen, som det på samme møde blev besluttet at sætte i gang. Nulpunktsanalysen på folkeskoleområdet blev fremlagt for BUU d. 12. september 2007, mens nulpunktsanalysen på dagtilbudsområdet blev fremlagt på mødet d. 3. oktober 2007.

Det fremgik af indstillingen d. 15. november 2006, at midtvejsevalueringen skal bruges til:

- at gøre status over det hidtidige forløb af FFA
- at overveje om der er behov for justeringer af de besluttede initiativer.

Midtvejsevalueringen indeholder følgende hovedafsnit:

1. Overblik over aktiviteter i Faglighed for Alle. I afsnittet gennemgås kortfattet, hvordan delprojekterne i FFA hidtil er forløbet, herunder en beskrivelse af konkrete initiativer. Desuden opgøres for hvert enkelt projekt, hvor mange mennesker, som er involveret i/omfattet. Økonomien i indsatsområderne fremgår også.
2. Status og tendenser på dagtilbuds- og skoleområdet. Dette afsnit giver et bud på, hvorvidt der sker en udvikling i retning af målsætningerne i Faglighed for Alle eller ej. Afsnittet tager afsæt i målinger og resultater.
3. Fire fokusgruppeinterviews. Formålet er at få et indtryk af, hvordan Faglighed for Alle opleves af relevante aktører i Københavns Kommune.
4. Økonomi. Dette afsnit indeholder en beskrivelse af, hvorledes de afsatte midler i FFA er blevet brugt, herunder om der har været forskydninger ift. det oprindeligt vedtagne budget.
5. Anbefalinger. På baggrund af midtvejsevalueringen foreslås enkelte ændringer i FFA.

Det er indledningsvis vigtigt at være opmærksom på, at siden Borgerrepræsentationen i 2006 besluttede at sætte Faglighed for Alle i gang er der sket ændringer i projektet, både hvad angår indhold og økonomi. Alle ændringer er blevet politisk godkendt.

Forandringerne i projektets økonomi bliver omtalt i hovedafsnittet om økonomi. Af ændringer af indholdet i Faglighed for Alle kan nævnes udskydelse af heldagsskolen på Tingbjerg Skole med et år, udskydelse af tredje fase i Københavnermodellen med et år, udvidelse af budgettet til FFA i 2008 til en styrkelse af lærernes it-kompetencer og beslutning om at fokusere på sprogindsatsen i dagtilbud i stedet for at sprogteste alle 5-årige børn.

Projektet er derudover blevet påvirket af, at involverede skoler og institutioner har været omfattet af Strukturreformen, enten ved at være blevet nedlagt eller sammenlagt med andre skoler/institutioner.

Som det fremgår i afsnittet om overblik over aktiviteter i Faglighed for Alle, så er der god fremdrift i de enkelte delprojekter. Der er kun ganske få tilfælde, hvor fremdriften ikke svarer til den oprindelige udmøntningsplan med de ændringer, som Børne- og

Ungdomsudvalget efterfølgende har vedtaget.

Det er imidlertid mere vanskeligt at give et entydigt svar på effekten af Faglighed for Alle. Det skyldes for det første, at projektet har kørt i forholdsvis kort tid. Det tager tid at skabe ændringer i komplicerede institutioner som skoler og institutioner. For det andet, at skoler og institutioner er påvirket af en række faktorer, som ligger uden for FFA. Det gælder fx ændringer i lovgivningen, muligheden for at få kvalificeret arbejdskraft og ændringer af skoler og institutioners økonomi. Under alle omstændigheder er der i afsnittet om status og tendenser på dagtilbuds- og skoleområdet sammenligninger med indikatorerne i nulpunktsanalysen. Formålet er at give et kvalificeret bud på, om Faglighed for Alle bevæger sig i den ønskede retning. Hovedafsnit 1, 2 og 3 giver på denne måde tilsammen en "temperaturmåling" på Faglighed for Alle.

2. Overblik over aktiviteter i Faglighed for Alle

I dette afsnit gennemgås kortfattet, hvordan delprojekterne i FFA hidtil er forløbet, herunder en beskrivelse af konkrete initiativer. Desuden opgøres for hvert enkelt projekt, hvor mange mennesker, som er involveret i/omfattet. Økonomien i indsatsområderne fremgår også.

”Farve-kode”

	Disse projekter følger fremdriften, som beskrevet i vedtagne udmøntningsplaner eller andre overordnede projektplaner.
	Disse projekter afviger fra vedtagne eller forventede planer – årsagerne til afvigelserne er forskellige, men ikke nødvendigvis kritiske, og årsagen er kort beskrevet til højre i oversigten.
	Projekter, der indenfor projektperioden ikke kan gennemføre den vedtagne aktivitet eller som på anden måde er i krise.

Projektitel	Aktivitet og status	Involverede i projektet
Styrket indsats i dagtilbud – 18,9 mio kr.		
Social kompensationspulje	Social kompensationspulje er en pulje, hvis formål er at muliggøre, at institutioner med udsatte børn kan yde en ekstra indsats. De ekstra midler til social kompensationspulje er sparet væk i 2008.	3 daginstitutioner med i alt 250 børn fik tildelt de ekstra midler i den sociale kompensationspulje i 2007
Familie- og basispladsprojekt	Familie- og basispladsprojektet er målrettede indsatser i forhold til at bryde negativ social arv, og fremme inklusion af udsatte børn i 29 institutioner med familie- eller basispladser. Dette sker dels gennem kompetenceudvikling af personalegrupper i de involverede institutioner, og dels via iværksættelsen af to forskningsprojekter henholdsvis forestået af NVIE (Nationalt Videncenter for Inklusion og Eksklusion), og DPU (Danmarks Pædagogiske Universitet). Kompetenceudvikling af personalet i de involverede institutioner, og to forskningsprojekter er i fuld gang.	10 institutioner med 750 børn har familiepladser. 19 institutioner med i alt 1100 børn har basispladser. I alt 75 medarbejdere har fået et kompetenceløft.

Pædagogiske læreplaner		Gennem et special-designet Pædagogisk Diplom-program uddannes 29 nøglepersoner (ledere, souschefer og pædagoger i dagtilbud) til at implementere og formidle de pædagogiske læreplaner. Hensigten er, at de 29 nøglepersoner skal fungere som faglige vejledere/trænere i forbindelse med implementeringen af de pædagogiske læreplaner i samtlige københavnske dagtilbud. Diplomuddannelsen er godt i gang, og projektet følger planen.	29 udvalgte daginstitutionsledere, souschefer og pædagoger får en fuld Pædagogisk Diplomuddannelse.
Integrationsindsats – 57,3 mio. kr.			
Københavner-model, fase 1, 2 og 3.		Københavnermodellen har til formål, at ændre elevsammensætningen på en række københavnske skoler, så skoler med en høj procentdel af to-sprogede børn får øget tilgang af etnisk danske børn og skoler med høj andel af etnisk danske børn får øget tilgang af to-sprogede børn. Opstart af Københavnermodel fase 3 er udskudt til januar 2009. De øvrige indsats i Københavnermodellen følger planen.	20 skoler med i alt ca. 10.000 elever er omfattet af Københavner-modellen.
Oplysningskampagne om frit skolevalg		Kampagnen består af en række informationsmøder i udvalgte børnehaver med henblik på, at få flere to-sprogede familier til at vælge skoler med mange etnisk danske børn. Kampagnen er gennemført i januar 2007 i forbindelse med den årlige skoleindskrivning.	En flersproget pjece om det frie skolevalg er uddelt på sprogkurser og i daginstitutioner. Der er rekrutteret forælderrollemodeller, som har medvirket i 4 informationsmøder med ca. 50-60 familier repræsenteret.

Styrkelse af sprogindsatsen i dagtilbud		Formålet var at øge sprogindsatsen via kompetenceudvikling af personalet i daginstitutionerne, ved at sprogteste alle 5-års børn, og gennem en afdækning og sprogpædagogisk opfølgning på de 25 % svageste børn. Den 18. juni 2008 godkendte Børne- og Ungdomsudvalget implementeringsplanen for sprogindsatsen. Det vil sige, at der fra 2008 ikke gennemføres 5 års-sprogtest, men der fokuseres på sprogindsatsen i institutionerne.	1.835 5-årige børn er blevet sprogtestet. 12 medarbejdere har fået en certificeret uddannelse. 456 medarbejdere har fået kompetenceløft i form af kortere kurser, temadage og netværksopkvalificeringer.
Mangfoldighed i Dagtilbud		Målet med projektet er at udvikle daginstitutionerne i udvalgte bydele i retning af, at den enkelte daginstitution afspejler bydelens etniske sammensætning – ved hjælp af oprettelse af sprogpladser, samt brobyggerinstitutioner. Tallene for marts 2008 viser en forsigtig positiv tendens i retning af at nå dette mål.	80 daginstitutioner med i alt 5300 børn er enten institutioner med sprogpladser, eller Brobyggerinstitutioner. Igennem projektet har anslået 900 medarbejdere fået kompetenceløft i form af kortere kurser, temadage og netværksopkvalificeringer.
Trykke børn – 14,9 mio. kr.			
Konflikthåndtering		Uddannelse af voksen- og elevmæglere på skoler skal give børn en tryk skolegang og forhindre mobning og vold. Projektet er igangsat før Faglighed for Alle, men Faglighed for Alle sikrer konflikthåndtering på 7 nye skoler hvert af de 3 projektår, og finansierer nu det løbende arbejde i projektet. Projektet kører fint, og der er flere interesserede skoler hvert år, end projektet har budget til.	Indsatsen har indtil nu omfattet 24 skoler, og der er 7 skoler der begynder i indeværende skoleår. 2300 børn og 1400 lærere har fået kompetenceløft i form af kortere kurser, temadage og netværksopkvalificeringer.

Klasseledelse		Projektet indebærer en opkvalificering af lærere med henblik på, at øge disses handlemuligheder i forhold til undervisning af elever med adfærds-, kontakt- og trivselsproblemer. Projektet består dels af kurser for hele lærerkollegier på udvalgte skoler (en skole i hvert distrikt) og dels af kortere kurser der udbydes til alle kommunens lærere. Disse kurser i Klasseledelse er meget efterspurgt, kurserne er hurtigt overtegnede, og der er derfor udbudt ekstra uddannelsespladser, så alle interesserede, får muligheden.	470 lærere har fået/eller er i gang med kompetenceløft i form af kortere kurser, temadage og netværksopkvalificeringer.
Børns og Unges sprogbrug		Inspirationsdage på 8 skoler med deltagelse af elevsikkerhedsrepræsentanter, skoleleder, etc. med henblik på bedre sprogbrug på skolen. Projektet er på planlægningsstadiet, men efterspørgslen dokumenterer behovet.	I første omgang 8 skoler, på sigt vidensspredning til øvrige skoler.
Styrket faglighed – 72 mio. kr.			
Fastholdelse af fagligt stærke elever og Fagolympiader		Fokus på udvikling af områder som kan udfordre og udvikle fagligt stærke elever. Initiativerne er indtil videre: Læsecamps og Fagolympiader. Fagolympiader er forsøg på, at lave venlig kappestrid elever og skoler på tværs, med det formål, at fremme elevernes faglige ambitioner. Den første Fagolympiade blev afviklet med succes i maj 2008. Projektet kører efter planen.	I alt ca. 250 elever. 16 elever deltog på Læsecampen i august 2008. 230 7. classes-elever fra 9 forskellige skoler deltog i den første Fagolympiade.
Skoleevaluering		Formålet er, at evaluere alle københavnske folkeskoler over en periode på 4-5 år, med henblik på lokal udvikling på de enkelte skoler – især med fokus på elevernes læring og trivsel. Projektet er godt i gang. Fem pilotevalueringer er gennemført. Revideret plan for skoleevalueringsarbejdet blev politisk godkendt den 18. juni 2008.	5 skoler med i alt 1.400 elever har været genstand for pilotevalueringerne.

Tid til evalueringsvejledere		Indsatsen rettes mod at styrke evalueringsvejlederne på skolerne, for at øge kvaliteten i den lokale evaluering og dokumentation. Indsatsen består i et antal udmeldte timer pr. skoler, kurser samt faglige netværk for evalueringsvejledere. Projektet kører efter planen.	47 skoler har på nuværende tidspunkt evalueringsvejledere. 1028 lærere har deltaget i eller skal deltage i 30-timers kursus: Læsning og evaluering i fagene.
Københavns læsepolitik		Indsats, for at styrke læsefagligheden blandt eleverne gennem ansættelse af en central læsekonsulent, samt en koordinerende læsevejleder i hvert distrikt. Uddannelse og opkvalificering af skolernes læsevejledere via kurser og løbende netværksmøder. Der er udviklet og politisk godkendt en læsepolitik. Projektet kører meget fint efter planen.	Som udgangspunkt har samtlige 66 skoler en læsevejleder. I projektets levetid har 95 lærere fået et certificeret uddannelsesmodul og yderligere 110 har fået kompetenceløft gennem kortere kurser og netværksopkvalificeringer.
Flagskib – Bellahøj Idrætsskole		Bellahøj Idrætsskole er Københavns anden profilskole. Dels fokuseres på sundhed og øget idrætsundervisning på alle skoletrin, og derudover har skolen et særligt idrætsspor fra 7. – 9. klasse med idræt på højt niveau indenfor fem idrætsgrene. Projektet kører meget fint efter planen, og skolen oplever øget tilgang af elever, både til idrætssporet og til den øvrige del af skolen.	Ca. 500 elever og 50 lærere er omfattet af Idrætsskole-satsningen.
Naturfaglig satsning		Den naturfaglige satsning har til formål at hæve undervisningskvaliteten i, og elevinteressen for naturfagene; biologi, fysik/kemi og geografi. Målene er blandt andet, at elevernes karakterer i de afsluttende prøver øges, og at flere – især piger og to-sprogede – vælger naturfaglige fag på ungdomsuddannelserne. Programmet omfatter oprettelse af naturfaglige netværk lokalt på skoler og i distrikter, efter- og videreuddannelse af naturfaglige undervisere, samt tilvejebringelsen af nyt og opdateret undervisningsmateriale. Projektet kører fint efter planen.	62 skoler er omfattet af den naturfaglige satsning. 15.000 elever har mulighed for at møde den naturfaglige satsning i form af nyt undervisningsmateriale, efteruddannede undervisere, etc. 23 lærere har fået eller er i gang med en certificeret uddannelse i forbindelse med projektet, og 515 lærere har fået kompetenceløft gennem kortere kurser og netværksopkvalificeringer.

Netværk for faglige ressourcepersoner		Indsatsen har til formål at oprette en database over faglige videnspersoner – såvel fag-faglige, som pædagogiske, med henblik på at kunne udnytte deres ressourcer i forbindelse med indsatser i forhold til fagligt stærke elever, censorkorps og generel faglig udvikling. Databasen er indtil videre forbeholdt forvaltningen, men det er planen, at skolerne i den nærmeste fremtid, skal have adgang til databasen. Projektet er sat i gang i 2008 og kører fint efter planen.	Databasen omfatter lige nu 316 ressourcepersoner.
Styrkelse af vejlederkorpset		For at sikre, at alle skoler har AKT-vejledere, læsevejledere og evalueringsvejledere – uddannes en række nye vejledere indenfor disse områder. Projektet er sat i gang i 2008 og kører efter planen; uddannelsesforløbene er planlagt og antallet af tilmeldinger svarer til de udbudte pladser.	55 lærere har påbegyndt efteruddannelserne som læsevejledere, AKT-vejledere, og evalueringsvejledere.

Forsøg med heldagsskoler 57,2 mio. kr.

		<p>Generelt for de tre heldagsskoler: De etableres i særligt belastede områder med henblik på at: Eleverne forbedrer deres faglige resultater.</p> <p>Der opnås en tæt integration af undervisning og fritid med udgangspunkt i det enkelte barns udviklingsperspektiv.</p> <p>Alle børn benytter sig af de gratis fritidstilbud.</p> <p>Det er besluttet, at alle tre heldagsskoler skal være madskoler.</p>	Tre skoler: Tingbjerg skole, Klostervængets skole og Hillerødgade skole er under forandring til heldagsskoler.
Heldagsskolen på Tingbjerg Skole		På BUU d. 18. april blev det besluttet at udskyde skolestarten på Heldagsskolen på Tingbjerg Skole til 2008.	Der er ca 480 elever og 60 lærere på Tingbjerg Skole.
Heldagsskolen på Klostervængets Skole		Heldagsskolen gik i drift 1. august 2007 og kører efter planen.	Der er ca. 330 elever og 50 lærere på Klostervængets Skole.
Heldagsskolen på Hillerødgades Skole		Heldagsskolen gik i drift pr. 1. august 2007 og kører efter planen.	Der er ca. 245 elever og 40 lærere på Hillerødgades Skole.
Anlæg (Skolemad)			

Udsatte børn – 23,4 mio. kr.

Tidlig og familieorienteret indsats		Formålet er at identificere psykosociale problemer gennem en systematisk tidlig og familieorienteret indsats. Midlerne er at ansætte 8 psykologer i PPR med henblik på at opprioritere indsatsen på småbørnsområdet, samt gennem videreuddannelse i PPR, og i de tværfaglige grupper med udgangspunkt i tidlig indsats og forældreinddragelse.	8 psykologer + en konsulent i central forvaltningen er ansat.
Socialrådgivere på skolerne		Med henblik på at sikre en tidlig, sammenhængende og familieorienteret indsats ansættes ti socialrådgivere på skoler med overvægt af børn fra ressourcetsvage familier. Projektet kører fint, socialrådgiverne har nu været i gang siden august 2007, og er kommet godt på plads på skolerne.	Der er 22 skoler med ialt ca. 11.000 elever, der har en socialrådgiver tilknyttet.
Skole-hjem samarbejde – 8,2 mio. kr.			
Hjemmebesøg		Formålet er, at øge samarbejdet mellem skole og forældre. Midlet er at udvikle en pjece om skole-hjemsamarbejde, samt at udmelde midler til gennemførelse af hjemmebesøg for alle elever én gang i indskoling og én gang på mellemtrinnet.	I skoleåret 2007/08 var der 6.157 elever der gennemførte hjemmebesøg, dvs. 69,1% af de planlagte hjemmebesøg. Skolerne har i samme år gennemført 31,8% af de hjemmebesøg der er knyttet til elever med særlige behov (25% af eleverne).
Sunde børn – 20,6 mio. kr.			
Motion i klassen		Formålet er at fremme motion, bevægelse og kropslige aktiviteter i alle fag med henblik på at styrke børnenes indlæring. Dette gøres via kurser og udsendelse af inspirationsmateriale til skolerne. Projektet skrider frem efter planen.	Alle skoler har modtaget inspirationsmappen: "Motion i klassen", som også indeholder en inspirerende materialesamling. Alle skoler i Valby plus yderligere tre skoler – i alt 11 skoler deltager i projektet "Move@school"
Idrætskoordinator		Idrætskoordinatorerne har til opgave, at medvirke til at man på skolerne indtænker krop og bevægelse i alle fag. Samtidig skal idrætskoordinatorerne styrke samarbejdet mellem skolerne og de lokale idrætsforeninger. Projektet skrider frem efter planen	Samtlige 66 skoler har fået udmeldt 50 timer til en idrætskoordinator.

Ekstra idrætstime i 4. – 6. klasse		4. og 6. klasse får en ekstra idrætstime om ugen, således at man i 4.-6. klasse har 3 timer med bevægelse om ugen (5. klasse har 1 times svømning) Projektet skrider frem – timerne er udmeldt.	Ca. 6.200 elever går i 4. eller 6. klasse
Uddannelse af idræts- og svømmelærere		For at øge kvaliteten i idrætsundervisningen, og for at imødekomme behovet for ekstra idrætslærere ift. til den ekstra idrætstime i 4. og 6. klasse, udbydes liniefag i Idræt og svømmelæreruddannelsen. Projektet skrider frem efter planen.	31 lærere fra 18 skoler har taget imod tilbuddet.
Efteruddannelse af idræts- og svømmelærere		For at sikre kvaliteten indenfor fagene idræt og svømning udbydes 50 pladser på efteruddannelseskurser i idræt svømning. Der har dog været begrænset tilslutning til de udbudte kurser. Behovsanalyse er gennemført, og nye initiativer er sat i gang på denne baggrund, blandt andet en række inspirationskurser for idrætslærere og Idrætskoordinatorer blandt andet i samarbejde med Danmarks Idræts-Forbund.	17 svømmelærere har fået kompetenceløft gennem kortere kurser og netværksopkvalificeringer. Projektet er reformuleret internt med udgangspunkt i den vigende tilslutning til efteruddannelsesinitiativerne. Fremtidige projekter er i planlægningsfasen.
Idræt og bevægelse i dagtilbud		11 daginstitutioner udvikles til Idrætsinstitutioner, med Idræt og bevægelse som pædagogisk omdrejningspunkt. Udviklingen sker i samarbejde med UC VIA og Danmarks Idræts-Forbund via kurser for alle institutionernes medarbejdere. Der er meget stor efterspørgsel på at blive Idrætsinstitution; 27 institutioner ansøgte skriftligt om at deltage i forløbet. Projektet udvikler sig fint efter planen	11 daginstitutioner med i alt 800 børn deltager. 42 medarbejdere får et certificeret kompetenceløft. 220 medarbejdere får kompetenceløft i form af kortere kurser, temadage og netværksopkvalificeringer.
Demokratisk dannelse – 1,5 mio. kr.			
Medborgerskabsprojekt et		Gennem temadage og konferencer med deltagelse af elevrådsrepræsentanter fra 5. klasse og opefter, KESO-repræsentanter og kontaktlærere udvikles lyst og kompetencer til at indgå i skolens interne demokrati. Projektet forløber efter planen.	250 elever og 100 lærere bliver opkvalificerede gennem disse temadage og konferencer.
Skoleledelse – 51,2 mio. kr.			

Udrulning af ny ledelsesstruktur		Projektet går ud på, at styrke ledelsen på den enkelte skole gennem ansættelse af administrative ledere. Projektet kører efter planen. De 29 administrative ledere er blevet ansat, og med den nye budgettildelingsmodel er pengene til den administrative leder indregnet i den enkelte skoles budget og FFA's opgave er hermed gennemført.	29 skoler har ansat administrative ledere i forbindelse med projektet.
Kontraktledelse		Der skal udvikles et kvalitetssikringskoncept for folkeskolen via udviklingskontrakter og resultatlønskontrakter. Projektet skrider fremad, de første udviklingskontrakter blev indgået med alle skoler ultimo 2007.	Alle 66 skoler har 1-årige udviklingskontrakter.
Diplom i ledelse		Projektets formål er at styrke ledelsesforholdene i de københavnske skoler, gennem diplomuddannelse i ledelse. De udbudte kursuspladser er ikke i fuldt omfang blevet besat, og der er store udsving i de deltagende skolelederes aktivitetsniveau. Baggrunden for dette vurderes at være et stort arbejdspress på skolelederne. Der arbejdes hen imod at gøre PD i ledelse mere flexibel og smidig i forsøg på at imødekomme skoleledernes behov. På sigt er det ambitionen, at alle københavnske skoleledere har et fuldt PD-diplom.	114 skoleledere er i gang med/har gennemført fuld diplomuddannelse i ledelse.
Ledelse i praksis + coaching, sparring og rådgivning		Projektets formål er at styrke ledelsesforholdene i de københavnske skoler, gennem en samlet indsats for at udstikke retning for den enkelte skole. Der er den forventede fremdrift i projektet, og de forsinkelser som strukturreform har forårsaget vil blive indhentet i 2009.	I alt 450 skoleledere, administrative ledere, souschefer og afdelingsledere har gennemført et eller flere kurser indenfor: Strategisk ledelse Udvikling af ledelsesteamet 87% af alle skoler har nu et ledelsesteam bestående af en skoleleder, en souschef, en pædagogiske afdelingsleder, og en administrativ leder.

Målstyring		Kompetenceudvikling af skoleledelserne i forbindelse med implementering af Børne- og Ungdomsforvaltningens koncept for kontraktledelse. Projektet følger planen.	
Styrkelse af lærernes it-kompetencer – 29,1 mio. kr.			
Bærbar computer til alle lærere		Alle lærere får en bærbar computer, med henblik på at øge lærernes forudsætninger for, og motivation i forhold til at integrere IT og digitale medier i undervisningen. Projektet skrider fint fremad. Computerne er uddelt.	3.300 lærere har modtaget en bærbar computer.
It-vejledere		Formålet er at uddanne én IT-vejleder pr. skole, for at støtte lærerne i at planlægge, gennemføre og evaluere IT-støttede faglige undervisningsforløb. Alle udbudte uddannelsespladser er fyldt op.	73 IT-vejledere er under uddannelse. Uddannelsen strækker sig over 2 PD-moduler + et specielt designet modul.
It i fagene		Gennem en workshop-række på tværs af distriktets skoler, men typisk indenfor samme fag, arbejdes med inspiration til at anvende IT og digitale læremidler indenfor den i forvejen planlagte undervisning. Projektet sættes i værk i efteråret 2008.	Under planlægning.
Virtuelle undervisningsmidler		En række digitale undervisningsmidler stilles til rådighed for skolerne via aftaler med udgiverne. Projektet forløber efter planen. Der er indgået aftaler om 9 IT/digitale produkter indenfor dansk, matematik, naturfag, engelsk og billedkunst målrettet specifikke aldersklasser.	De digitale undervisningsmidler er til rådighed for alle skoler, lærere og elever.

3. Status på dagtilbuds- og skoleområdet

I dette afsnit gives et bud på, hvorvidt der sker en udvikling i retning af målsætningerne i Faglighed for Alle eller ej. Udgangspunktet for en vurdering af status er nulpunktsanalysen. Status for skoleområdet er baseret på Kvalitetsrapporten 2008, og dennes sammenligninger med kvalitetsrapporten 2007. Status for dagtilbudsområdet er baseret på materialet fra nulpunktsanalysen, og vedrører 4 områder: forældretilfredshed, læreplaner, integration og udsatte børn.

Skoleområdet

Nedenstående skema er sammenfatningen af Kvalitetsrapporten 2008 (side 5-7), og ved hvert punkt er det ude til højre beskrevet, hvilke Faglighed for Alle-projekter, der har relation til punktet. De grå felter er de indikatorer fra Kvalitetsrapporten, der ikke er relateret til Faglighed for Alle. Pilenes retning angiver om situationen samlet set er uændret, bedre eller ringere end sidste år.

Sammenfatning, Kvalitetsrapporten 2008	Faglighed for Alle-projekter:
Styrket faglighed	
→ <i>Forældretilfredshed og fagligt niveau</i> De faglige resultater er uændret middelgode, men forældrenes oplevelse af det faglige niveau er stadig ikke tilfredsstillende.	
↓ <i>Planlægning og gennemførelse af undervisning</i> Omfanget af planlagt undervisning er på mange skoler så lavt, at der skal rettes op de kommende år for at overholde minimumskravene. Den faktiske gennemførelse af den planlagte undervisning er i det store og hele tilfredsstillende, selv om en mere fleksibel tilrettelæggelse måske kunne sikre mere brug af uddannede lærere	

<p>→ <i>Lærerkvalifikationer, efteruddannelse og timedækning ved lærerfravær</i> Undervisningen varetages som sidste år af kvalificerede lærere, og der er en stor efter- og videreuddannelsesaktivitet i kommunen. Dog er der problemer med at få uddannet tilstrækkelig mange praktiklærere. Skolerne håndterer overordnet set den situation tilfredsstillende, at den faste lærer er fraværende.</p>	<p>Vejlederuddannelser (læsevejledere, evalueringsvejledere, og AKT-vejledere) Naturfaglig satsning Uddannelse af idræts- og svømmelærere Efteruddannelse af idræts- og svømmelærere</p>
<p>↑ <i>Evalueringskultur og vidensdeling</i> Evalueringskulturen er i god udvikling. Det samme gælder tilstedeværelse af og brug af vejledere samt anvendelse af vidensdeling lærere og ledelse imellem. Det kniber mere med at få inddraget elever og forældre.</p>	<p>Tid til evalueringsvejledere Skoleevaluering</p>
<p>↑ <i>Læsning</i> Der er lidt flere elever med registrerede læseproblemer end for et år siden, men der følges stadig mere konsekvent op på problemerne. PISA-undersøgelserne viser, at der er fremgang i læsekompetencer, især i forhold til tosprogede elever, hvad der tyder på, at indsatsen over for de læsesvage elever har båret frugt.</p>	<p>Københavns læsepolitik Læsevejledere</p>
<p>→ <i>Faglige udfordringer til alle elever</i> Mængden af tidssvarende it-udstyr er tilfredsstillende, omend tallene er noget usikre. Stort set alle elever i almenklasser går op til de afsluttende prøver. Der synes at være et rimeligt udbud af materialer til undervisningsdifferentiering, men støtten til brugen af dem er ikke optimal. Der er behov for flere udfordringer til de fagligt stærke elever.</p>	<p>Fagolympiader Konsulent til fastholdelse af fagligt stærke elever Virtuelle undervisningsmidler</p>
<p>→ <i>Overgang til ungdomsuddannelser</i> 90 % af en årgang er et år efter afsluttet niendeklasse stadig i uddannelsessystemet. Da man ved, at mange falder fra de følgende år, er resultatet ikke godt nok.</p>	
<p>Integration</p>	

<p>↓ <i>Mere ligelig fordeling af et- og tosprogede elever</i> Bestræbelsen på at få flere etsprogede elever på skoler med mange tosprogede er efter en svag fremgang i 2007 nu gået tilbage igen.</p> <p>→ Kommunen er nået et godt stykke vej med at få flere tosprogede elever på skoler med mange etsprogede. Optaget af tosprogede elever i Københavnermodellen i indskolingen suppleret af en bevægelse blandt ældre søskende og kammerater betyder, at de politisk fastsatte måltal er nået.</p>	Københavnermodellen for integration
<p>→ <i>Præstationsgab mellem et- og tosprogede elever</i> Efter socioøkonomisk korrektion er forskellen ret lille og er efter socioøkonomisk korrektion statistisk set uændret i forhold til året før. I engelsk scorer tosprogede elever efter korrektionen højere end etsprogede.</p>	
Tryghed, trivsel, livsglæde og demokratisk dannelse	
<p>→ <i>Basal tryghed og konfliktløsning</i> At der fortsat finder mobning sted i uændret omfang er ikke tilfredsstillende. Det er positivt, at eleverne finder, at konflikter bedst løses tæt på de involverede – men konflikterne håndteres ikke altid tilfredsstillende. Derimod er den basale tryghed som sidste år helt overvejende til stede.</p>	AKT-vejledere Konfliktløsning
<p>→ <i>Elevmedbestemmelse og klasseledelse</i> Eleverne oplever ikke, at de har stor medbestemmelse, og der er absolut behov for at kvalificere klasseledelse på skolerne. Skolerne anvender stadig ikke i tilstrækkelig grad undervisnings- og evalueringsformer, som inddrager eleverne.</p>	Klasseledelse Demokratisk dannelse

<p>→ <i>Udfordringer til den enkelte elev</i> Elevernes oplevelse af fagligt udbytte og af passende udfordringer er ikke helt tilfredsstillende, og ambitionsniveauet kan godt hæves noget.</p>	<p>Fagolympiader Konsulent til fastholdelse af fagligt stærke elever Virtuelle undervisningsmidler</p>
<p>→ <i>Oplevelse af meningsfuldhed</i> For mange elever kan lige som sidste år ikke se meningen med det, der foregår i skolen. Det er ikke tilfredsstillende.</p>	
<p>Tryghed, udfordringer og oplevelse af meningsfuldhed er de centrale elementer i begrebet <i>livsglæde</i>.</p>	
<p>Sunde børn</p>	
<p>→ <i>Motion og bevægelse</i> Selv om forudsætningerne synes at være til stede, bevæger eleverne sig stadig ikke nok, og de får for sjældent sved på panden.</p>	<p>Idrætsskolen på Bellahøj skole Idrætskoordinatorer Motion i klassen Uddannelse af idræts- og svømmelærere Efteruddannelse af idræts- og svømmelærere</p>
<p>→ <i>Økologi og sundhed</i> Langt de fleste elever har mulighed for at få et sundt og fuldt måltid; men for få benytter sig heraf. Knap en fjerdedel af skolerne er miljøcertificerede; det er som planlagt.</p>	
<p>Udsatte børn</p>	
<p>→ <i>Forældretilfredshed med specialundervisningssystemet</i> Forældretilfredsheden er ikke høj nok, og der er over de sidste år et stigende antal klager over visitationen – det sidste år dog med en dæmpet stigningstakt.</p>	
<p>↑ <i>Adfærd, Kontakt og Trivsel (AKT)</i> Bekymrende fravær registreres nu systematisk. Der mangler dog stadig et overblik over opfølgningen herpå. Der er nu AKT-vejledere uddannet på stort set alle skoler, og de benyttes effektivt. Socialrådgivere er nu som målsat tilknyttet 22 skoler.</p>	<p>AKT-vejledere Socialrådgivere på skolerne</p>
<p>Forældresamarbejde</p>	

<p>↑ <i>Forældreinddragelse og klare tilbagemeldinger.</i> Der er nu god gang i brug af elevplaner og gennemførelse af evalueringssamtaler, mens de besluttede og bevilgede hjemmebesøg stadig kun i begrænset omfang er gennemført. Forældretilfredsheden med skole-hjemsamarbejdet er stadig ikke høj nok. Cirka 75% af forældrene deltager i klassemøder og i arrangementer omfattende hele skolen.</p>	<p>Evalueringssamtaler Hjemmebesøg</p>
<p>→ <i>Lokal politik for skole-hjemsamarbejde</i> Stort set alle skoler har nedskrevne principper for skole-hjemsamarbejdet.</p>	
Skoleledelse	
<p>↑ <i>Ledelsesuddannelse og lederbemanding</i> Et ret stort antal skoleledere deltager i ledelsesuddannelse. De økonomiske rammer er til stede, men deltagelsen begrænses af arbejdspresset på skolerne. Uddannelsesniveaue er endnu ikke tilfredsstillende. Det går fremad med normering af ledelsesteamet på skolerne, især med ansættelse af administrative ledere.</p>	<p>Diplom i ledelse Coaching, sparring og rådgivning Ledelse i praksis Målstyring Resultatløn</p>
<p>↓ <i>Fysisk og psykisk arbejdsmiljø</i> For så vidt kvaliteten af arbejdsmiljøet kommer til udtryk gennem korttidsfravær og langtidsfravær samt udskiftning af medarbejdere, er kvalitetsniveauet ikke tilfredsstillende. Fragangen af lærere er stærkt forøget i forhold til sidste år. Det kniber på mange skoler med at få gennemført en arbejdspladsvurdering.</p>	

Dagtilbudsområdet

På dagtilbudsområdet omfatter Midtvejsevalueringen:

- Forældretilfredshed i forhold til dagtilbud og børnenes trivsel
- Integration
- Faglighed (implementering af pædagogiske læreplaner)
- Socialt udsatte børn (Familie- og basispladsprojektet).

Nulpunktet vedrørende socialt udsatte børn bliver udarbejdet på baggrund af en undersøgelse af effekter af indsatser i projekt "Udsatte børn i dagtilbud – familiepladser og basispladser". Resultaterne af 5 års-sprogtesten var også planlagt inddraget i dette arbejde, men på grund af den politiske beslutning om ikke at gennemføre 5 års-sprogtesten fremover, udgår dette.

I dette afsnit præsenteres de foreløbige resultater og konklusioner fra de fire ovenstående områder sat i forhold til nulpunktsanalysen. En uddybning af og baggrunden for resultaterne for hvert enkelt område er vedlagt som bilag. Også her angiver pilenes retning, om situationen samlet set er uændret, bedre eller ringere end sidste år.

Forældretilfredshed i forhold til dagtilbud og børnenes trivsel

Det er målet for den styrkede indsats i dagtilbud at forbedre kvaliteten i dagtilbuddenes forebyggende indsats og styrke arbejdet med pædagogisk læring.

Midtvejsevalueringen bygger, som i nulpunktsanalysen, på data fra en spørgeskemaundersøgelse om forældretilfredshed i forhold til dagtilbud, med udgangspunkt i KL-Kompasset.

Denne undersøgelse: "Brugertilfredsheden med Dagpasningen i Københavns Kommune 2008" er gennemført i 2. kvartal af 2008. Der er udsendt et spørgeskema til 2.500 forældre med børn i 0-5 års dagtilbud i kommunen. Denne stikprøve svarer til godt 10 pct. af hele gruppen. Stikprøven er trukket tilfældigt, men der er udtrukket respondenter inden for alle typer af dagtilbud. Der er indkommet besvarelser på 50 pct. (1214) af de udsendte spørgeskemaer.

Besvarelsesprocenten er identisk med besvarelsesprocenten i 2007.

Forældretilfredshed: ↑

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at forældretilfredsheden med dagtilbud ligger på et højt niveau mht. børnenes trivsel.

Fra 2007 til 2008 er forældrenes generelle tilfredshed stort set uændret: 88% af forældrene er tilfredse eller meget tilfredse i årets KL-kompasundersøgelse (det er en marginal stigning på 1 procentpoint i forhold til sidste år, hvilket modsvarer af et marginalt fald på 1 procentpoint af utilfredse forældre). At forældretilfredsheden fortsat er høj, og endda en smule stigende, er yderst positivt. Ikke mindst fordi en række institutioner er omfattet af Strukturreformen. Den type reformer medfører normalt på kort sigt et fald i tilfredsheden blandt brugerne. Forvaltningen opfatter det imidlertid som en væsentlig opgave løbende at søge at højne tilfredsheden med dagtilbuddene yderligere. Samtidig er der behov for, at kendskabet hos forældrene til dele af dagtilbuddenes arbejde bliver styrket. Det gælder ikke mindst dagtilbuddenes kompetence i forhold til arbejdet med børn med etnisk minoritetsbaggrund.

Igangværende og planlagte tiltag

For at styrke, målrette og kvalificere den pædagogiske indsats i dagtilbud i forhold til at implementere de pædagogiske læreplaner, øge børnenes trivsel og give forældrene mulighed for at kende til daginstitutionernes indhold og den pædagogiske praksis, har forvaltningen, under Faglighed For Alle, iværksat en efteruddannelse på Pædagogisk Diplom-niveau. Formålet er at

styrke implementering og udvikling af pædagogiske læreplaner, herunder dokumentation og evaluering samt kommunikation og formidling og brug af IT. Fra 1. august 2007 er der særligt fokus på læringstemaet; sprog. Projektet Livsglæde er knyttet til daginstitutionerne gennem arbejdet med udarbejdelse af børnemiljøvurdering.

Integration (Mangfoldighed i Københavns Dagtilbud)

Projektet Mangfoldighed i Københavns Dagtilbud er et flerårigt udviklingsprojekt, hvis primære formål er at skabe etnisk blandede daginstitutioner med henblik på at opnå gensidig integration mellem børn fra etniske minoritetsgrupper og majoritetsbørn samt at styrke minoritetsbørnenes sproglige udvikling. Projektet er et delprojekt i Faglighed For Alle under området Integration.

Udvikling i projektets mål

Ifølge projektplanen er effektmålene for projektet at:

- at andelen af indvandrere og efterkommere i den enkelte vuggestue i de seks udviklingsbydele svarer til den gennemsnitlige andel af indvandrere og efterkommere i bydelenes vuggestuer
- at andelen af indvandrere og efterkommere i den enkelte børnehave i de seks udviklingsbydele svarer til den gennemsnitlige andel af indvandrere og efterkommere i bydelenes børnehaver
- at alle tosprogede børn taler og forstår så godt dansk, at de kan deltage i skolens undervisning og øvrige aktiviteter ved skolestart

Integration: ↑

Vurdering: I september 2008 afspejler 47 procent af daginstitutionerne i de seks berørte bydele, bydels-gennemsnittet for indvandrere og efterkommere i dagtilbuddene. Tilbage i juli 2006 var procentandelen 36.

Det svarer til en stigning på 11 procentpoint over de 26 måneder.

I absolutte tal afspejler 90 af institutionerne i september 2008 bydelsgennemsnittet, hvilket er 14 institutioner mere end da projektet blev søsat.

Det samlede antal af sprogpladser er 809.

Heraf er 356 *benyttede* og 453 *ubenyttede*, hvilket betyder at 44 procent af sprogpladserne er benyttede af to-sprogede børn.

Til sammenligning var andelen af *benyttede* pladser i marts 2008: 46 procent og det absolutte antal benyttede sprogpladser var 370. Der ses altså en mindre tilbagegang på antallet af benyttede sprogpladser henover sommeren 2008. Forklaring på denne (mindre) tilbagegang er ikke umiddelbart til at identificere.

I september 2008 var der opskrevet 189 børn på venteliste til sprogpladser. Dette tal skal ses i

forhold til, at 105 børn var skrevet op til sprogpladser i marts 2007.

På denne baggrund vurderer vi, at der sker en forsigtig, men positiv udvikling hen imod projektets mål.

Vurderingerne af projektets fremdrift bygger på Mangfoldighed i dagtilbuds Statusrapport 2. kvartal 2008 som indeholder det nyeste tilgængelige talmateriale fra september 2008. Statusrapport 2. kvartal 2008 er vedlagt som bilag.

Faglighed (implementering af pædagogiske læreplaner):

Som nævnt tidligere er målet for den styrkede indsats i dagtilbud blandt andet at styrke arbejdet med pædagogisk læring.

Den pædagogiske læring kommer blandt andet til udtryk i institutionernes beskrivelser af deres årsplaner og læreplaner.

Siden 1996 har Københavns Kommune stillet krav om, at både de kommunale og selvejende institutioner skal udarbejde årsplaner.

Konklusioner og resultater i dette afsnit bygger på en undersøgelse af 99 daginstitutioners årsplaner for 2007.

Faglighed (implementering af pædagogiske læreplaner): →

Vurdering

Alt i alt går processen med implementering af læreplaner den rigtige vej. Andelen af dagtilbud, der har beskrevet dagtilbuddets læreplan og som beskriver aktiviteter og metoder, der anvendes til at beskrive børns læring er steget fra 81 % i 2006 til 99 % i 2007.

Igangværende og planlagte tiltag

De 29 nøglepersoner, som gennemgår den Pædagogiske Diplomuuddannelse kommer til at fungere som faglige vejledere/trænere i arbejdet med pædagogiske læreplaner. De 29 nøglepersoner udvikler metoder og best practice for alle læreplanens 6 indholdstemaer i direkte kontakt med dagtilbuddene.

83 % af alle dagtilbud, har beskrevet en separat læreplan for børn med særlige behov. Dette er et krav ifølge kommunens retningslinjer. Procenttallet kan ikke sammenlignes med 2006, da der ikke foreligger tal for 2006. Procenten er lavest i Valby med 60 og højest på Østerbro med 100 % De 29 nøglepersoner har fokus på dette krav gennem deres uddannelse. Det, at der er fokus på pædagogisk læring i alle distrikter, viser fra 2006 til 2007 at have en effekt. Denne effekt forventes fuldt udfoldet med udgangen af 2009.

Det må konkluderes, at arbejdet med pædagogisk læring går den rigtige vej.

Socialt udsatte børn: Familie- og basispladsprojektet.

I 2006 modtog Børne- og Ungdomsforvaltningen tilskud til to projekter fra regeringens pulje *Bedre kvalitet i Dagtilbud*. Projekterne drejer sig om at udvikle og forskningsbasere

det pædagogiske arbejde med inklusion af udsatte børn i daginstitutioner.

Familiepladsprojektet afprøver en ny type tilbud til børn, der i en afgrænset periode har brug for ekstra støtte.

Basispladsprojektet fokuserer på at synliggøre og udvikle pædagogikken i de eksisterende basispladsinstitutioner.

Der er tale om to udviklingsprojekter, hvor forvaltning, to eksterne forskningsinstitutioner (Nationalt Videncenter for Inklusion og Eksklusion, og Danmarks Pædagogiske Universitet), samt personalet i de 19 involverede daginstitutioner samarbejder om:

- at styrke den forebyggende indsats gennem øget viden om eksisterende metoder og udvikling af nye metoder.
- at udvikle og konceptualisere "mellemløst" og præcisere hvad der kendetegner familiepladser og basispladser.
- en kompetenceudvikling af de pædagogiske medarbejdere, som skal blive bedre rustet til at tage sig af udsatte børn

Generelt udvikler begge projekter sig efter planen og i retning af projektmål og resultater.

Socialt udsatte børn:↑

Vurdering

Samlet set peger erfaringerne fra udviklingsdelen af familieplads- og basispladsprojektet på, at udsatte børns situation kan forbedres og styrkes gennem en ændring af pædagogikken i daginstitutioner i en inkluderende retning. Denne ændring lader til at være afhængig af en kombination af faktorer:

- Daginstitutionsledelsens satsning og interesse i projektet.
- Fælles refleksioner i institutionen over pædagogikken samt planlægning og evaluering af det daglige arbejde i samarbejde med konsulent udefra.
- Flere ressourcer primært i form af en medarbejderopnormering.
- Daginstitutionspersonalets deltagelse i kompetenceudviklingsforløb og netværk med andre lignende daginstitutioner.

Indtil videre er der kun få og foreløbige resultater fra forskningsdelen. I løbet af 2009 vil undersøgelserne bidrage til en øget viden om effekter og metoder i det pædagogiske arbejde med forebyggelse og udsatte børn i daginstitutioner. NVIE-undersøgelsen tyder dog allerede nu på, at *metodisk stringens og kvalitet* er afgørende for en god pædagogisk praksis i forhold til socialt udsatte børn.

Igangværende og planlagte tiltag

Fælles for de to Familie- og basispladsprojektet:

- Kompetencen hos det pædagogiske personale udvikles, så ledere og pædagoger er bedre rustet til at varetage de udsatte børns behov.
- Der udvikles en pædagogisk værktøjskasse for daginstitutioner, som bl.a. indeholder den nyeste forskningsbaserede og erfaringsbaserede viden om forebyggende arbejde og udsatte børn, den centrale lovgivning på området, eksemplariske cases og nyttige adresser og henvisninger. Værktøjsskassens indhold, form og struktur fastlægges i dialog med de deltagende institutioner.

Der er forventninger om, at værktøjskassen også kan bruges i specialreformens uddannelsesdel.

- Øget viden om effekter samt pointer og resultater i forhold til inklusion og børns læring indarbejdes i *Vejledning om årsplaner med læreplan* og formidles i en pjece, hvor der også fokuseres på viden om børns trivsel og forældresamarbejde.

Et mål om at opbygge et specialistnetværk af pædagogiske konsulenter, institutionsledere og pædagoger på området for udsatte børn i daginstitutioner er lagt under *Specialreformen*, hvor projektlederen deltager i arbejdet med kompetencecentre.

Specifikt for familiepladsprojektet:

- De 40/50 familiepladsbørns trivsel og læring højnes.
- Der udarbejdes en definition af kategorien familieplads, et koncept for familiepladser, en tilskudsmodel og et anvisningssystem for familiepladser.

Specifikt for basispladsprojektet:

- Der er udarbejdet en definition af kategorien basisplads og udarbejdet et koncept for basispladser.

Faglighed
for
Alle

4. Fire fokusgruppeinterviews med temaet: Lokal oplevet effekt af FFA-indsatsen

For at få et indtryk af, hvordan Faglighed for Alle (FFA) opleves af relevante aktører i Københavns Kommune, er der blevet gennemført fire fokusgruppeinterviews.

Fokusgrupperne har haft følgende sammensætning:

1. Skoleledere
2. Institutionsledere fra institutioner, der er aktivt involveret i Faglighed for Alle
3. Lærere der er kraftigt involveret i FFA-projekter
4. Følgegruppen ifm. Faglighed for Alle (består af repræsentanter fra Skole og Samfund, Københavns Skolelederforening, Danmarks Lærerforening, Københavns Forældre Organisation, BUPL og LFS).

Interviewpersonerne er blevet udvalgt på følgende måde: Slederne er valgt på baggrund af forslag fra BU-cheferne i distrikterne, mens lærerne og daginstitutionslederne er valgt på baggrund af forslag fra tovholdere for FFA-projekterne. Der har deltaget i alt 18 personer i fokusgruppeinterviewene.

Det skal understreges, at det naturligvis er subjektive tilkendegivelser, der kommer frem i forbindelse med fokusgruppeinterviews. Og det gælder også i dette tilfælde. Det ændrer dog ikke ved, at der kan være meget nyttig viden at hente gennem sådanne interviews, da de kan give en pejling af, hvordan Faglighed for Alle opleves af relevante parter.

Interviewene har berørt en række temaer: Overordnede indtryk af FFA, herunder sammenhæng mellem FFA og udfordringerne på den enkelte institution/skole, beslutningsprocessen ifm. vedtagelsen af FFA, oplevelse af sammenhæng mellem målsætningerne for FFA, de konkrete indsatsområder, de afsatte ressourcer, fordele og ulemper ved et projekt af 3-års varighed, spredning af erfaringer/ vidensdeling, brug af ressourcepersoner på skolerne i regi af FFA, oplevelse af støtten fra forvaltningen til FFA-projekterne, oplevet effekt pba. FFA og forslag til justeringer af FFA.

Overordnede indtryk af Faglighed for Alle

Et flertal af de interviewede oplever Faglighed for Alle som et meget positivt tiltag, hvor de enkelte elementer i projektet giver god mening. Flere af skolelederne giver dog udtryk for, at FFA kun har begrænset nytte, da nogle af initiativerne ikke passer til behovene på den enkelte skole. Holdningen er, at skolerne er meget forskellige, og at det derfor ville være bedre, hvis den enkelte skole fik de penge, som der i dag bliver brugt på FFA, for så selv at kunne prioritere udviklingsarbejdet. Flere lærere giver modsat udtryk for, at det har været en lettelse, at der gennem FFA er opstillet nogle centrale krav, da mange nødvendige initiativer ellers ikke var blevet til noget. Opbakningen til FFA er generelt størst hos de personer, som er tæt involveret i enkeltprojekter i FFA.

Der bliver kvitteret for i interviewene, at politikerne har taget udfordringerne i Københavns Kommune alvorligt, og har iværksat en fokuseret indsats for at gøre skoler og institutioner bedre. Der er generel enighed om, at de mange initiativer i FFA forholder sig til konkrete

oplevede problemer i København.

Det er et gennemgående synspunkt i interviewene, at det er meget uheldigt, at der sideløbende med udrulningen af FFA har skullet gennemføres økonomiske nedskæringer i BUF. Det er et selvstændigt problem, at de høje ambitioner i FFA ikke er blevet neddroset som følge af nedskæringerne. Det er gået ud over troværdigheden i projektet. Ikke mindst fordi nedskæringerne har medført, at det er blevet vanskeligere at fokusere på kerneydelsen. Og at den negative effekt heraf for skoler og institutioner, kan være større end den positive effekt af FFA.

Nogle interviewpersoner har oplevet en vis form for mathed på skolerne ifm. FFA. Det skyldes ikke så meget FFA, men mere at projektet har skullet "konkurrere" med tiltag som fx elevplaner og kvalitetsrapporten.

Flere giver udtryk for, at det er positivt, at FFA har medført en systematiseret og sammenhængende indsats, hvor antallet af løsevne projekter er blevet skåret ned. Det skaber større gennemskuelighed og gennemslagskraft. Det kan dog fortsat være vanskeligt at få overblik over de mange aktiviteter i projektet. De menige medarbejdere har først og fremmest kendskab til de konkrete FFA-initiativer, som de er en del af, eller som de har kendskab til på deres skole eller institution. Den overordnede idé og sammenhæng i FFA står derimod ikke klart, hvilket dog ikke opleves som noget større problem. Især på institutionsområdet er der begrænset viden om FFA.

Beslutningsprocessen i forbindelse med vedtagelsen af Faglighed for Alle

Der er bred enighed om, at Faglighed for Alle opleves som et centralt fra igangsat projekt. Der er i interviewene ikke enighed om, hvorvidt dette er godt eller skidt. Det ene synspunkt er, at det er positivt, at der bliver sat et projekt i gang, som for alvor sætter fokus på udvikling af skoler og institutioner. Det andet er, at beslutningen om projektet er truffet hen over hovedet på de medarbejdere, der skal føre de konkrete initiativer ud i livet. Det kan svække motivationen på skoler og institutioner. Der er bred enighed om, at en højere inddragelse af praktikere kunne have skabt initiativer, der i endnu højere grad svarer til behovene på skoler og institutioner.

Hele vejen rundt opleves det som meget positivt, at der er tale om et projekt med bredt politisk flertal. Det øger legitimiteten bag FFA.

Oplevelse af sammenhæng mellem målsætningerne for Faglighed for Alle, de konkrete indsatsområder og så de afsatte ressourcer

De interviewede på institutionsområdet giver udtryk for, at der er en god sammenhæng mellem de midler der bliver stillet til rådighed og så indholdet i de aktiviteter, som daginstitutionen er en del af. Ikke mindst at der i nogle af projekterne er midler målrettet "svage" børn er positivt. På skoleområdet er holdningen noget anderledes. Der er stor tvivl om, hvorvidt de afsatte ressourcer svarer til projektets ambitiøse målsætninger. Også i de konkrete initiativer opleves manglende ressourcer som et problem. Ikke mindst pga. generelle nedskæringer. Hvis der fx skal sættes på læsning, kræver det, ud over initiativerne i Faglighed for Alle, adgang til gode bøger. Og de er ikke altid til stede.

Fordele og ulemper ved et projekt af 3-års varighed

I interviewene er der generel enighed om, at projektets længde har medvirket til at skabe ro på skoler og institutioner, da der ikke hele tiden opstår nye projekter centralt fra. I den forbindelse spiller det en rolle, at politikerne pga. Faglighed for Alle afstår fra hele tiden at vedtage nye tiltag.

De interviewede på institutionsområdet giver udtryk for, at tre år er en passende længde for et projekt, mens det vurderes som kort tid på skoleområdet. Synspunktet er, at det er urealistisk at nå målsætningerne for FFA i løbet af tre år. Det kræver længere tid. Ikke mindst når det drejer sig fx om profilskoler eller heldagsskoler. I det hele taget er det en selvstændig pointe, at de igangsatte initiativer i vid udstrækning vil fortsætte også efter projektets udløb. Det kan så betyde, at andre områder bliver neddrolet, hvis de centralt afsatte ressourcer til FFA falder bort. Der er med andre ord risiko for en gøgeungeeffekt. Fra alle sider blev det rejst som en forventning, at gode initiativer i FFA får lov at fortsætte ud over de tre år. Ellers giver projektet ikke mening.

Spredning af erfaringer/vidensdeling, både i den enkelte skole/institution og på tværs af kommunen

Ifølge interviewene er det hidtil kun i meget begrænset omfang lykkes at sprede relevant viden om FFA-projekterne på tværs af skoler og institutioner. Det går væsentligt bedre med erfarings- og vidensdelingen på den enkelte skole eller institution. Hvis Faglighed for Alle skal blive en succes, er det helt afgørende, at vidensdelingen bliver sat i system. Og det er ikke noget som den enkelte skole eller institution magter alene. Her spiller forvaltningen og politikerne en vigtig rolle. Systematisk vidensdeling skal i højsædet. Det kan ske via workshops, coachingsforløb, konferencer m.v.

Lederne spiller en central rolle ifm. udbredelsen af indholdet i FFA-projekterne. Det er i den forbindelse et problem, at nogle ledere ikke har den fornødne tid til at engagere sig fuldt ud. Det kan derfor være svært at få bevågenhed og opbakning til initiativerne på den enkelte skole eller institution.

Brug af ressourcepersoner på skolerne i regi af Faglighed for Alle, fx AKT-lærere, læsevejledere og idrætskoordinatorer

Der er generel stor opbakning til brug af ressourcepersoner på skolerne. Der er dog afgørende, at det er de rigtige personer, som får tildelt opgaven, da succesen i høj grad afhænger af de personlige kompetencer. Ikke mindst fordi lærere ikke er vant til, at "lukke" andre ind i deres undervisning. Det kræver opbygning af et tæt tillidsforhold. Det gælder blandt andet ift. evalueringsvejlederne, som er et forholdsvis nyt initiativ. Derimod har læsevejlederne længere tid på bagen, da deres virke og formål er mere kendt, hvilket er en fordel. Det vil være nyttigt, hvis det bliver meldt klart ud, hvad ressourcepersonernes opgaver er, og hvilken kompetence de har. Ressourcepersonernes gennemslagskraft kan blive endnu større, hvis der er et tæt indbyrdes samarbejde på den enkelte skole og gerne på tværs af skolerne. Også ledelsens opbakning er vigtig i denne forbindelse.

Oplevelse af støtten fra forvaltningen til FFA-projekterne, herunder udbuddet af tilbud til

kompetenceudvikling

Både på skoleområdet og institutionsområdet giver interviewpersonerne udtryk for tilfredshed med samarbejdet med forvaltningen ifm. Faglighed for Alle. Det gælder ikke mindst samarbejdet på distriktsniveau. Læsekonsulenterne i distrikterne opleves meget positivt. En lignende ordning kunne med fordel indføres på andre områder.

Der har i interviewene dog også været kritiske røster, som har fremhævet, at der i centralforvaltningen ikke altid er den helt store lydhørhed ift. forslag og holdninger fra skolerne. Samtidig bliver skolerne i nogle sammenhænge inddraget for sent, og ofte når beslutningerne er truffet.

De udbudte uddannelses tilbud opleves som relevante, og udbyttet hos deltagerne vurderes overvejende positivt. Der er dog den hage ved uddannelsesforløbene, at de faste medarbejdere så mangler i skolen eller institutionen i et vist tidsrum. Det kan medføre ekstraarbejde for de tilbageværende medarbejdere og utrygge rammer for børnene. Desuden betyder det brug af flere vikarer, så på kort sigt kan uddannelsesindsatsen give et kvalitetsfald.

Oplevet effekt på baggrund af Faglighed for Alle

Generelt var der i interviewene enighed om, at det er for tidligt at udtale sig entydigt om, hvorvidt Faglighed for Alle har haft en positiv effekt. Dertil har FFA simpelthen fungeret i for kort tid. På institutionsområdet opleves dog en tydelig effekt hos de pædagoger, som er med i konkrete FFA-initiativer. Der er en større arbejdsglæde og stolthed. Det kan muligvis ikke mærkes hos børnene her og nu, men det forventes at komme.

Også på skoleområdet er der enkeltinitiativer, som allerede nu har skabt forbedringer. Det gælder fx på læseområdet og ift. AKT-indsatsen. Også flere af uddannelsesforløbene har rykket.

Blandt skolelederne er holdningen, at FFA har en ensrettende effekt på skolerne, da de enkelte initiativer er centralt bestemt og bliver spredt ud over skolerne uden at tage hensyn til, at skolerne er forskellige, bl.a. i forhold til elevgrundlag, størrelse og fysiske rammer.

Forslag til justeringer af Faglighed for Alle

I flere af interviewene kom det frem, at der er behov for en bedre vidensdeling ifm. Faglighed for Alle. Initiativerne er forankret på de enkelte skoler og institutioner. Hvis FFA for alvor skal have luft under vingerne, så skal det være et projekt som får alle med. Her spiller kommunikation en vigtig rolle.

Flere peger på, at den nuværende model for hjemmebesøg på skoleområdet er uhensigtsmæssig, idet den ikke skelner mellem forskellige typer af børn og familier. Ressourcerne bør koncentrere sig om de elever, som har størst behov.

Udbredelsen af konsulenter på distriktsniveau som kan støtte skoler og institutioner bør øges. På skolerne vil det være hensigtsmæssigt, hvis en enkelt medarbejder kan bruge

en stor del af sin tid på koordinering og udbredelse af FFA-initiativerne.

Det bør overvejes at justere i målsætninger for FFA, så de bliver mere realistiske. Samtidig bør FFA samles i nogle færre hovedelementer, da det vil styrke overblikket og sammenhængen i projektet.

Gode initiativer i FFA skal have mulighed for at fortsætte efter endt projektperiode. En ordentlig evaluering er her vigtig. Midtvejsevalueringen er et positivt initiativ i den forbindelse. Politikernes beslutninger skal bygge på et solidt vidensgrundlag. Praktikerne på skoler og institutioner skal have mulighed for at komme med relevante bidrag inden de endelige beslutninger bliver truffet.

5. Økonomi

Faglighed for Alle budget er politisk vedtaget i budget 2007, og udvidelsen af Faglighed for Alle under overskriften ”styrkelse af lærernes it-kompetencer” er vedtaget i budget 2008. Der er i løbet af 2007 politisk vedtaget nogle besparelser og udskydelser af budgetmidler i Faglighed for Alle. Besparelserne er vedtaget i forbindelse med de kompenserende besparelser i januar 2007 og vedrører projekterne ”social kompensationspulje samt pædagogiske læreplaner”. Udskydelserne af budgetmidler vedrører Københavner-modellen fase 3, der er blevet besluttet udskudt også i forbindelse med beslutningen om de kompenserende besparelser i januar 2007, samt udskydelsen af heldagsskolen på Tingbjerg, der er besluttet den 18. april 2007.

Faglighed for Alle, driftsbudget 2007 – 2010:

	2007	2008	2009	2010
Faglighed for Alle (budget 2007)	(79,5 mio. kr.)	(108,2 mio. kr.)	110,6 mio. kr.)	
Besparelser og udskydelser	12,1 mio. kr.	5,5 mio. kr.		
Faglighed for Alle (aktuelt budget, med vedtagne ændringer)	67,9 mio. kr.	102,7 mio. kr.	110,6 mio. kr.	14,1 mio. kr.
Udvidelse af Faglighed for Alle (budget 2008)		15 mio. kr.	15 mio. kr.	15 mio. kr.
I alt	67,9 mio. kr.	117,7 mio. kr.	125,6 mio. kr.	29,1 mio. kr.

Årsregnskab 2007

I årsregnskab 2007 er der et samlet forbrug på 44,9 mio. kr. De øvrige midler (23 mio. kr.) er overført til 2008. Overførslerne skyldes primært tilpasning til skoleåret 2009/10, samt udskydelse af 2 store projekter jf. ovenfor og mindre justeringer af budgettet i forhold til aktiviteterne.

Det forventes, at der overføres et stort set tilsvarende beløb fra 2008 til 2009 af de ovennævnte årsager.

6. anbefalinger

Forvaltningen anbefaler, at hjemmebesøg redefineres, og skolerne forpligtes til at inddrage forældrene konkret og reelt i de forskellige former for skole-hjem samarbejde. Indsatsen bør fokuseres på både evalueringssamtaler, klasseforældremøder, arrangementer på skolerne og hjemmebesøg. Hjemmebesøg foreslås dermed set som et konkret værktøj, der sikrer dialogen om det enkelte barn, også i de tilfælde hvor samtale af den ene eller anden grund ikke kan finde sted på skolen - og ikke et obligatorisk tilbud.

Budgetmidlerne foreslås bevaret i 2009 og udmeldt til skolerne, men med skolens ret til at prioritere anvendelsen til målrettet skole-hjem samarbejde. Skolernes indsats vil blive fulgt op i de kommende kvalitetsrapporter i forhold til alle parametrene: evalueringssamtaler, klasseforældremøder, arrangementer på skolerne og hjemmebesøg.

